

Asia C-775/19

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

22.10.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Finanzgericht Baden-Württemberg (Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

22.7.2019

Kantaja:

5th AVENUE Products Trading GmbH

Vastaaja:

Hauptzollamt Singen

Pääasian kohde

Tuontitullit, tullausarvon määrittäminen

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko maksuissa, joita tavaran ostaja maksaa ostohinnan lisäksi liikevaihtonsa perusteella neljän vuoden ajan kerran vuodessa siitä, että se voi myydä tavaraa

- tietyllä alueella
- ylipäättään ensimmäisen kerran

- yksinoikeudella ja
- pysyvästi,

kyse yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 32 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuista rojalteista ja lisenssimaksuista, jotka on tullikoodeksin 32 artiklan 5 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä tullikoodeksin soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 157 artiklan 2 kohdan kanssa, mukaisesti lisättävä maahan tuoduista tavaroista tosiasiallisesti maksettuun tai maksettavaan hintaan?

2. Onko tällaiset korvaukset mahdollisesti lisättävä maahan tuoduista tavaroista tosiasiallisesti maksettuun tai maksettavaan hintaan ainoastaan osittain, ja jos on, minkä perusteen mukaisesti?

Euroopan unionin oikeussäännöt ja oikeuskäytäntö, joihin viitataan

Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2913/92 (EYVL 1992, L 302, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi), 32 artiklan 1 kohdan c alakohta, 2 kohta ja 5 kohdan b alakohta

Tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annettu komission asetus (ETY) N:o 2454/93 (EUVL 1993, L 253, s. 1; jäljempänä tullikoodeksin soveltamisasetus), erityisesti 157 artiklan 1 ja 2 kohta, 158 artikla sekä 160 ja 161 artikla

Unionin tullikoodeksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 24.11.2015 annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/2447 (EUVL 2015, L 343, s. 558; jäljempänä täytäntöönpanoasetus 2015/2447), 136 artiklan 1 kohdan ensimmäinen virke ja 4 kohdan a alakohta

Sopimus tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 VII artiklan soveltamisesta (EYVL 1994, L 336, s. 119; jäljempänä GATTin tullausarvosopimus), 8 artiklan 3 kohta ja sitä koskevat huomautukset

Unionin tuomioistuimen tuomio 9.3.2017, GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Asianosaisten välisessä riita-asiassa on kyse siitä, onko kantajan (yksin)myyntioikeudesta tavarantoimittajilleen suorittamat maksut lisättävä maahantuoduista tavaroista tosiasiallisesti maksettuun hintaan.

- 2 Kantajana oleva yritys harjoittaa muun muassa Havanna-sikarien (tukku)kauppaa. Kantaja ostaa nämä kuubalaiset sikarit Habanos S.A:lta, joka on Kuuban valtiollinen sikarien vientiyhtiö.
- 3 Kantaja ja Habanos S.A. tekivät 31.1.2012 englanninkielisen sopimuksen, josta käytettiin nimitystä ”Exclusive Distribution Agreement” (jäljempänä EDA) ja jonka mukaan kantajalla on Habanos S.A:n sikarien yksinmyyntioikeus Saksan ja Itävallan markkinoilla.
- 4 Vastineeksi yksinmyyntioikeudesta kantaja sitoutui maksamaan Habanos S.A:lle Itävallassa neljän vuoden ajan vuosittain maksun, josta käytettiin nimitystä ”compensation” ja jonka suuruus oli 25 prosenttia sen Itävallan myynnistä saamasta liikevaihdosta.
- 5 Kyseinen maksu laskutettiin – sovitusti – vuosittain kantajalta, joka myös maksoi sen. Maksut päättyivät, kun sopimuksen mukainen maksujen soveltamisaika päättyi (27.2.2016). Yksinmyyntioikeudesta Saksassa kantajan ei tarvinnut maksaa vastaavaa maksua.
- 6 Sikarien ostaminen ei tapahtunut tekemällä kirjallinen ostosopimus vaan siten, että kantaja teki tilauksen, jonka Habanos S.A. hyväksyi. Kantaja sai hintaluettelon, jonka perusteella tilaukset tehtiin. Myyntihintoihin ei vaikuttanut se, mihin maahan kantaja jälleenmyi sikarit. Kun kantaja teki tilauksen, Habanos S.A. laati sille laskun ja toimitti tilatut tavarat.
- 7 Kantaja toi kuubalaiset sikarit maahan lähtökohtaisesti hyväksymänsä D-luokan tullivaraston kautta. Varasto sijaitsee kantajan kotipaikassa Waldshut-Tiengenissä, Saksassa. Luovutus vapaaseen liikkeeseen tapahtui, kun tavarat siirrettiin pois tullivarastosta, ja siinä käytettiin luvassa määritettyä, tullikoodeksin soveltamisasetuksen 278 artiklan 3 kohdan mukaista yksinkertaistettua menettelyä tullivarastointimenettelyn päättämiseen, toisin sanoen tekemällä kirjanpitomerkintä ja esittämättä tavaroita uudelleen tulliviranomaisille. Varastoidessaan Habanos S.A:n toimittamia sikareita D-luokan tullivarastossaan kantaja on ilmoittanut tullausarvon määrittämisen perusteena tosiasiallisesti maksamansa ostohinnat kuluineen (rahti, vakuutus jne.), mutta se ei ole ottanut tässä yhteydessä huomioon maksuja, joista käytetään nimitystä ”compensation”. Varastointiajankohtana ei nimittäin ollut vielä tiedossa, mitkä sikarit myytäisiin Saksaan ja mitkä Itävaltaan.
- 8 Kantajan tiloissa tehdyn tullitarkastuksen jälkeen tullitarkastaja katsoi, että maksussa, josta käytetään nimitystä ”compensation”, on kyse ostohinnan osatekijästä, joka on tullikoodeksin 29 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla otettava huomioon tullausarvoa määritettäessä.
- 9 Vastaajana oleva Hauptzollamt yhtyi tarkastajan näkemykseen ja teki useita tuontitullipäätöksiä, joihin kuuluu myös 28.8.2015 tehty päätös, joka on yksin riidanalainen käsiteltävässä asiassa ja jolla se kantoi tuontitulleja jälkitullauksin. Kantaja teki kyseisestä päätöksestä 23.9.2015 oikaisuvaatimuksen, jonka

Hauptzollamt kuitenkin hyväksyi ainoastaan osittain. Muilta osin Hauptzollamt hylkäsi oikaisuvaatimuksen perusteettomana.

- 10 Kantaja riitauttaa 6.12.2017 nostamassaan kanteessa sen näkökulmasta perusteettomasti tapahtuneen maksujen, joista käytetään nimitystä ”compensation”, lisäämisen arvonmäärityksen kohteena olevien tavaroiden tullausarvoon.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 11 Riita-asiassa on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan kyse siitä, onko kauppaa-arvon perustaksi otettava ainoastaan ostohinta, jonka kantaja on maksanut kolmannesta maasta maahantuoduista tavaroista (Habanos S.A:n toimittamista sikareista) – siinä tapauksessa kanne olisi hyväksyttävä – vai onko tullausarvoon lisättävä lisäksi maksut, jotka kantaja on maksanut toimituksia Itävaltaan koskevan liikevaihtonsa suuruuden perusteella ja joista käytetään nimitystä ”compensation” – siinä tapauksessa kanne olisi hylättävä.

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

- 12 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että arvioitavassa korvauksessa (”compensation”) ei ole kyse tullikoodeksin 29 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisen ostohinnan osatekijästä.
- 13 Koska korvaus on maksettava sellaisten oikeuksien käytöstä, jotka liittyvät maahantuodun tavaran käyttöön tai jälleenmyyntiin, siinä on tullikoodeksin soveltamisasetuksen 157 artiklan 1 kohdan kolmannen luetelmakohdan mukaan kyse pikemminkin tullikoodeksin 32 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettusta rojaltista tai lisenssimaksusta. Tällaiset rojaltit tai lisenssimaksut on tullikoodeksin 32 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 5 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä tullikoodeksin soveltamisasetuksen 157 artiklan 2 kohdan kanssa, lisättävä maahantuodusta tavarasta tosiasiallisesti maksettuun tai maksettavaan hintaan, kun seuraavat kolme kumulatiivista edellytystä täyttyvät: ensimmäiseksi se, etteivät rojaltit tai lisenssimaksut sisälly tosiasiallisesti maksettuun tai maksettavaan hintaan, toiseksi se, että ne liittyvät arvonmäärityksen kohteena olevaan tavaraan, ja kolmanneksi se, että ostajan on maksettava kyseiset rojaltit tai lisenssimaksut arvonmäärityksen kohteena olevan tavaran myyntiehtona (ks. tuomio 9.3.2017, GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195 tavaramerkeistä).
- 14 Ensimmäisen edellytyksen osalta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan kyseessä olevan lisenssisopimuksen eli EDA:n määräyksistä ilmenee, että sikarien yksinmyyntioikeudesta Itävallassa maksetut rojaltit tai lisenssimaksut eivät sisällyneet arvonmäärityksen kohteena olevan tavaran ostohintaan.
- 15 Kun tarkastellaan kolmatta edellytystä, riidanalaisen korvauksen maksaminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen näkemyksen mukaan myös tullikoodeksin soveltamisasetuksen 157 artiklan 2 kohdan toisessa

luetelmakohdassa tarkoitettu myyntiehto. Se, että velvollisuus maksaa korvausta päättyi neljän vuoden jälkeen, ei tarkoita sitä, että kantajalle olisi annettu (yksin) oikeus myydä sikareita Itävallassa myös ilman lisenssimaksun tai rojaltin maksamista. Merkitystä ei ole myöskään sillä, että korvauksesta ei sovittu kulloisenkin liiketoimen yhteydessä vaan EDA:ssa, sillä puitelisenssisopimuksen olemassaolo riittää, jos siitä – kuten nyt tarkasteltavasta EDA:sta – ilmenee, että kaikki tulevat yksittäiset ostosopimukset ovat riippuvaisia lisenssimaksun tai rojaltin maksamisesta. Siten on katsottava, että Habanos S.A. ei olisi toimittanut Itävallassa myytäviksi tarkoitettuja tavaroita lainkaan tai ei ainakaan sovitulla sopimusehdoilla, ellei kantaja olisi maksanut riidanalaista maksua.

- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on kuitenkin epävarma toisen edellytyksen eli sen täyttymisestä, liittyykö tullikoodeksin soveltamisasetuksen 157 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettu maksu arvonmäärityksen kohteena olevaan tavarahan. Sitä, liittyykö rojalti tai lisenssimaksu maahantuotuun tavarahan eli kompensoidaanko sillä tavaraa koskevia suorituksia, on arvioitava yksittäistapauksen kaikkien olosuhteiden perusteella ja erityisesti ottaen huomioon rojalti- tai lisenssimaksusopimus. Laskentatapa ei ole ratkaiseva. Jos – kuten käsiteltävässä asiassa – rojaltin tai lisenssimaksun määrän laskentamenetelmä perustuu maahantuodun tavarahan jälleenmyynnistä saataviin tuottoihin, tullikoodeksin soveltamisasetuksen 161 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tämän rojaltin tai lisenssimaksun maksamisen ei pidä katsoa liittyvän tavaraa koskeviin suorituksiin. Toisaalta, kuten tullikoodeksin soveltamisasetuksen 161 artiklan toisesta kohdasta ilmenee, tällainen laskentamenetelmä ei kuitenkaan sulje pois sitä, että rojaltin tai lisenssimaksun maksaminen voi liittyä maahantuotuun tavarahan.
- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo tältä osin, että kantajan oli maksettava riidanalainen korvaus sekä siitä, että se ylipäätään sai myydä maahantuotuja tavaroita ensimmäisen kerran Itävallan markkinoilla (myyntioikeus), että siitä, että sillä oli yksinoikeus myydä sikareita Itävallassa (alueellinen suoja).
- 18 Sikäli kuin kantajan oli maksettava korvaus siitä, että se sai jälleenmyydä ja pitää kaupan maahantuotuja sikareita (ensimmäisen kerran) Itävallassa, maksettu rojalti tai lisenssimaksu liittyy ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tullikoodeksin soveltamisasetuksen 157 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettulla tavalla lähtökohtaisesti maahantuotuun tavarahan, koska myynti- tai jälleenmyyntioikeus on osa maahantuotujen tavaroiden ostamiseen liittyvää määräämisvallan siirtymistä.
- 19 Sikäli kuin kantajan oli maksettava korvausta siitä, että se sai myydä Havanna-sikareita Itävallassa yksinoikeudella (alueellinen suoja) eli että Habanos S.A. ei toimittanut niitä muille myyjille, on sitä vastoin kyseenalaista, liittyvätkö maksut maahantuotuun tavarahan.

- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on taipuvainen katsomaan, että maksuja, joita ostaja maksaa maahantuotujen tavaroiden ostohinnan lisäksi yksinomaan siitä, että se saa myydä tavaraa yksinoikeudella tietyllä alueella, ei pidä ottaa huomioon tullikoodeksin 32 artiklan 5 kohdan b alakohdassa, luettuna yhdessä tullikoodeksin soveltamisasetuksen 157 artiklan 2 kohdan kanssa, tarkoitettuina rojalteina tai lisenssimaksuina. Tavarankaupankäytön pitämistä tai jälleenyntiä koskeva oikeus koskee määräämisvaltaa tavarankäyttöön ja on siksi erottamaton osa tavaraa (ks. tästä nykyisin täytäntöönpanoasetuksen 2015/2447 136 artiklan 1 kohdan ensimmäinen virke), kun taas yksinmyyntioikeudessa on kyse määräämisvallan saamista tavarankäyttöön koskevaa oikeutta laajemmasta oikeudesta. Siten rojalteita tai lisenssimaksua yksinmyyntioikeudesta ei myöskään makseta vastikkeena maahantuodusta tavarasta vaan siitä, ettei myyjä toimita tavaraa muille sopimuksen käsittämällä alueella toimiville tahoille.
- 21 Edellä esitetty kysymys voi jäädä avoimeksi vain, jos – toisin kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin – katsotaan, että korvaukset, jotka ostajan on maksettava tavaroiden ostohinnan lisäksi (yksinomaan) alueellisen suojan antamisesta, on rojalteina tai lisenssimaksuina tullikoodeksin 32 artiklan 5 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä tullikoodeksin soveltamisasetuksen 157 artiklan 2 kohdan kanssa, mukaisesti lisättävä maahantuoduista tavaroista tosiasiallisesti maksettuun tai maksettavaan hintaan.
- 22 Kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimen 9.3.2017 antamassaan tuomiossa *GE Healthcare (C-173/15, EU:C:2017:195)* esittämät toteamukset, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että sen arvioimisen kannalta, liittyykö riidanalainen korvaus maahantuotuun tavarankäyttöön, on merkityksellöntä, että nyt tarkasteltavassa tapauksessa ajankohtana, jona maasta vietäväksi tarkoitettujen riidanalaisien sikarien myyntiä, ei ollut vielä tiedossa, jälleenyntiäkö ne kantajan ostajille Saksassa – missä kantajalla oli myyntioikeus korvauksen maksamisesta riippumatta – vai Itävallassa.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

- 23 Jos korvauksia, jotka on maksettava yksinomaan alueellisen suojan antamisesta, ei pidä lisätä tullikoodeksin 32 artiklan 5 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä tullikoodeksin soveltamisasetuksen 157 artiklan 2 kohdan kanssa, mukaisesti maahantuoduista tavaroista tosiasiallisesti maksettuun tai maksettavaan hintaan, korvausten, joita maksetaan – kuten käsiteltävässä asiassa – sekä siitä, että tavaroiden ostaja saa ylipäättään toimittaa ne ensimmäisen kerran tietylle alueelle, että siitä, että sille annetaan tämä kaupankäytön pitämistä koskeva yksinoikeus, yhteydessä herää lisäksi kysymys, onko nämä rojalteita tai lisenssimaksut lisättävä maahantuotujen tavaroiden ostohintaan kokonaisuudessaan vai onko ne jaettava ostohintaan lisättävään osaan ja tullausarvon kannalta merkityksettömään osaan.
- 24 Unionin tuomioistuin on todennut tullikoodeksin soveltamisasetuksen 158 artiklan 3 kohdasta, että tullikoodeksin 32 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukainen lisääminen voidaan tehdä myös silloin, jos lisenssimaksut liittyvät osittain

maahantuotuihin tavaroihin ja osittain tuonnin jälkeisiin palveluihin. Tarkistus on tällöin toteutettava sellaisten objektiivisten ja laskettavissa olevien tietojen perusteella, jotka mahdollistavat kyseisiin tavaroihin liittyvien rojaltien tai lisenssimaksujen määrän määrittämisen (tuomio 9.3.2017, GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195, 52 kohta).

- 25 Ensinnäkin herää kysymys, voidaanko näitä periaatteita soveltaa käsiteltävään asiaan, jossa on kyse ensimmäisen kerran tapahtuvaa kaupan pitämistä koskevan oikeuden ja siihen liittyvän alueellisen suojan antamisesta, ja onko kantajan maksama korvaus, sikäli kuin se maksetaan kaupan pitämistä Itävallassa koskevan oikeuden antamisesta ensimmäisen kerran, lisättävä maahantuotujen tavaroiden hintaan tullikoodeksin 32 artiklan 5 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä tullikoodeksin soveltamisasetuksen 157 artiklan 2 kohdan kanssa, mukaisesti (ks. sopimus tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 VII artiklan soveltamisesta [EYVL 1994, L 336, s. 119], 8 artiklan 3 kohta).
- 26 Jos tähän kysymykseen vastataan myöntävästi, herää lisäksi kysymys, onko rojalti tai lisenssimaksu jaettava, ja jos on, millä perusteella, jos – kuten nyt tarkasteltavan korvauksen (”compensation”) tapauksessa – ei ole tullikoodeksin 32 artiklan 2 kohdassa ja tullikoodeksin soveltamisasetuksen 158 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja puolueettomia ja laskettavissa olevia tietoja, jotka mahdollistaisivat rojaltien tai lisenssimaksujen määrän jakamisen osaan, joka on lisättävä maahantuoduista tavaroista tosiasiallisesti maksettuun tai maksettavaan hintaan, ja osaan, joka on merkityksetön tullausarvon määrittämisen kannalta (ks. tästä myös GATTin tullausarvosopimuksen liitteessä I oleva huomautus sopimuksen 8 artiklan 3 kohtaan, tullikoodeksin soveltamisasetuksen liite 23 tullikoodeksin 32 artiklan 2 kohdasta ja tullikoodeksikomitean kommentaari nro 3 [tullausarvo], 7 kohta ja 11 kohta ja sitä seuraavat kohdat).